

МСПМД (IMAS) 08.30

Друге видання
01 січня 2003 р.
Поправка 5, червень 2013 р.

Використання документації, що застосовується після проведення розмінування

Директор,
Служба ООН з питань протимінної діяльності (UNMAS, ЮНМАС)
380 Madison Avenue, M11023,
New York, NY 10017
USA

Email: mineaction@un.org
Телефон: (1 212) 963 1875
Факс: (1 212) 963 2498

Застереження

Цей документ є чинним з дати, позначеної на титульному аркуші. Оскільки Міжнародні стандарти з питань протимінної діяльності (МСПМД, IMAS) підлягають регулярній перевірці та регулярному перегляду, користувачам слід звернутися з веб-сайтом проекту МСПМД (IMAS) за адресою: <http://www.mineactionstandards.org/> для підтвердження статусу таких стандартів або перевіряти їх на веб-сайті ЮНМАС (UNMAS) за адресою: www.mineaction.org

Повідомлення про авторські права

Цей документ Організації Об'єднаних Націй є одним з Міжнародних стандартів з питань протимінної діяльності (МСПМД), і авторські права на нього застережено Організацією Об'єднаних Націй. Ані цей документ, ані витяги з нього не можуть відтворюватися, зберігатися або передаватися в жодній формі, або за допомогою будь-яких засобів, або з будь-якою іншою метою без попередньої письмової згоди Служби ЮНМАС, що діє від імені Організації Об'єднаних Націй.

Цей документ не призначений для продажу.

Директор
United Nations Mine Action Service (UNMAS, ЮНМАС)
380 Madison Avenue, M11023
New York, NY 10017
USA

Email:: mineaction@un.org
Телефон: (1 212) 963 1875
Факс: (1 212) 963 2498

© UNMAS 2003 – всі права захищені

Зміст

Зміст	iii
Передмова	iv
Вступ	v
Документація за результатами очищення території	1
1. Область застосування	1
2. Посилання	1
3. Терміни, визначення і скорочення	1
4. Вимоги	1
4.1. Підтвердження очищення	1
4.2. Геодезичне маркування	1
4.3. Маркування про небезпеку	2
4.4. Залишковий ризик і відповідальність	2
4.5. Документація	2
4.5.1. Звіт про виконання і Свідоцтво про передачу.....	2
4.5.2. Післяпроектний огляд (ППО)	3
5. Обов'язки і зобов'язання	3
5.1. Національний орган з питань протимінної діяльності (НОПМД)	3
5.2. Організація, що займається розмінуванням	3
Додаток А (Нормативні) Посилання	4
Додаток В (Інформативне) Керівництво із застосування Управління інформацією у сфері протимінної діяльності щодо документації за результатами очищення території	5
Додаток С (Інформативний) Приклад Свідоцтва про передачу і офіційної заяви	6
Реєстр поправок	7

Передмова

Міжнародні стандарти для програм у сфері гуманітарного розмінування були вперше запропоновані робочими групами на міжнародній технічній конференції, яка проходила у Данії у липні 1996 року. Були встановлені критерії для всіх аспектів процесу розмінування, рекомендовані стандарти й узгоджене нове універсальне визначення поняття «розмінування». Наприкінці 1996 року принципи, запропоновані у Данії, були розвинені робочою групою під керівництвом ООН і з'явилися «Міжнародні стандарти для проведення операцій з гуманітарного розмінування». Перше видання було опубліковане Службою Організації Об'єднаних Націй з питань протимінної діяльності (ЮНМАС) у березні 1997 року.

З того часу сфера застосування цих початкових стандартів була розширена з метою включення інших елементів протимінної діяльності та відображення змін, внесених до операційних процедур, практики і норм. Ці стандарти були перероблені і перейменовані на Міжнародні стандарти протимінної діяльності (МСПМД).

Організація Об'єднаних Націй несе загальну відповідальність за створення умов і сприяння ефективному управлінню програмами протимінної діяльності, з розробкою і підтримкою стандартів включно. Тому Служба ЮНМАС є підрозділом у структурі Організації Об'єднаних Націй, що несе відповідальність за розробку і підтримку стандартів МСПМД (IMAS). Підготовка стандартів МСПМД (IMAS) здійснюється за підтримки Женевського міжнародного центру гуманітарного розмінування.

Робота з підготовки, огляду і перегляду стандартів МСПМД (IMAS) здійснюється технічними комітетами за підтримки міжнародних, урядових і неурядових організацій. Найновішу версію кожного стандарту, разом з інформацією про роботу технічних комітетів, можна знайти за посиланням <http://www.mineactionstandards.org/>. Окремі стандарти МСПМД (IMAS) переглядаються не рідше ніж раз на три роки для відображення змін, які мають місце у нормах і практиці протимінної діяльності, а також для введення цих змін до міжнародних правил і вимог.

Вступ

Після того, як землю було розблоковано або очищено від мін та Вибухонебезпечних залишків війни (ВЗВ) (в тому числі суббоеприпасів, що не вибухнули), зазвичай виникає нагальна потреба у її негайній передачі для продуктивного використання. У деяких випадках місцеве населення стежить за процесом та негайно займає землю після очищення, щоб підтвердити право власності шляхом відновлення історичного права на землю. Наприкінці проекту організація, що займається розмінуванням, буде прагнути здійснити передислокацію своєї групи з розмінування до нових ділянок, відповідно до національних пріоритетів.

Незважаючи на потребу рухатися далі, є декілька важливих питань, на які слід надати відповіді, та задачі, які слід завершити перш, ніж землю можна буде офіційно вважати «очищеною» і доступною для користування. Зокрема, слід здійснити усі перевірки за результатами очищення території, слід розмістити та документально оформити для подальшого використання постійні геодезичні знаки, включаючи поворотні точки і проміжні точки; а вся необхідна інформація, наприклад, звіти про моніторинг та інспекцію, має бути звірена і підготована для офіційної передачі. Організація, що займається розмінуванням, або її призначений представник по зв'язках з громадою має забезпечити, щоб громаді, яка проживає на території, забрудненій мінами, було надано детальний опис всієї протимінної діяльності на території, а також щоб її було повідомлено про наслідки для чоловіків, жінок і дітей.

Найголовнішим є офіційна передача очищеної землі. Метою процедур і документації, необхідних для передачі, є прояснення, хто саме відповідає за залишковий ризик, а також визначення юридичних зобов'язань і відповідальності донора, Національного органу з питань протимінної діяльності (НОПМД) та організацій, що займаються розмінуванням, після передачі.

Цей стандарт є керівництвом щодо процедурних вимог до передачі очищеної землі.

Документація за результатами очищення територій

1. Область застосування

Цей стандарт є керівництвом щодо процедурних вимог до передачі очищеної землі, крім того він конкретизує обов'язки і зобов'язання.

2. Посилання

Перелік нормативних посилань наведений у Додатку А. Нормативні посилання є важливими документами, на які зроблено посилання у цьому стандарті, і які становлять частину положень цього стандарту.

3. Терміни, визначення і скорочення

Повний глосарій термінів і визначень, що застосовуються у серії стандартів МСПМД (IMAS), наведено у стандарті МСПМД (IMAS) 04.10.

У серії стандартів МСПМД (IMAS), слова 'shall' («має», «зобов'язаний»), 'should' («належить», «потрібно», «слід») і 'may' («може») використовуються для позначення бажаного ступеню забезпечення відповідності.

Це вживання відповідає термінології, що використовується у стандартах і керівних принципах ISO:

- a) слово 'shall' («має», «зобов'язаний») використовується для зазначення вимог, методів або специфікацій, які повинні застосовуватися для того, щоб відповідати стандартові;
- b) слово 'should' («належить», «потрібно», «слід») використовується для зазначення бажаних вимог, методів або специфікацій; та
- c) слово 'may' («може») використовується для зазначення можливого методу або способу дії.

Термін «Національний орган з питань протиміної діяльності» (НОПМД) означає Урядову агенцію, часто міжвідомчий комітет у країні, враженій мінами/ВЗВ, на яку покладено відповідальність за регулювання, управління і координування питань протиміної діяльності.

Примітка: За відсутності НОПМД, ООН або інший міжнародний орган можуть вважати за необхідне та доречне прийняття на себе певних або всіх із згаданих обов'язків і виконання певних або всіх функцій ЦЗР, або, рідше, функцій НОПМД.

4. Вимоги

4.1. Підтвердження очищення

Документація, підготовлена для передачі, має містити достатні докази того, що вимогу щодо очищення було виконано. Досягнення та демонстрація очищення відбувається у два етапи. Перший етап передбачає моніторинг систем управління та оперативних процедур організацій, які займаються розмінуванням, що відбувається перед процесом очищення та в ході процесу очищення. Другий етап передбачає інспекцію очищеної землі шляхом вибіркового дослідження. Стандарт МСПМД (IMAS) 07.40 пропонує керівництво стосовно вимог до моніторингу, а МСПМД (IMAS) є керівництвом щодо процедур, які слід застосовувати для інспекції після очищення території.

Звіти, підготовлені в ході моніторингу і перевірок після очищення території, разом з наступними перевірками на підтвердження успішного виконання будь-яких коригувальних заходів, підлягають включенню до документації, що передається.

4.2. Геодезичне маркування

Під час технічного обстеження периметр небезпечних зон має бути позначений геодезичними знаками, як визначено у стандарті МСПМД (IMAS) 08.20.

Подальша інформація, одержана під час очищення, має вказувати фактичне місцезнаходження кожної міни та ВЗВ. Може виникнути необхідність у повторному визначенні периметру зони та повторному розміщенні геодезичних знаків для відображення фактично очищеної території. Закопані металеві предмети мають застосовуватися в якості постійних знаків.

Нове розташування підлягає ретельному обстеженню, координати поворотних точок і проміжних точок мають бути зареєстровані для подальшого використання. Території, що піддавалися перевірці і очищенню за допомогою нетехнічного і технічного обстеження, також підлягають реєстрації.

4.3. Маркування про небезпеку

Земля, що з будь-яких причин не була очищена до передачі, або щодо якої неможливо надати підтвердження її очищення, підлягає чіткому маркуванню за допомогою постійної, ефективної системи попередження про небезпеку. Ідеально було б, якщо б такі території мали фізичні бар'єри, подібні міцній огорожі, з метою зменшення ризику ненавмисного потрапляння до решти небезпечних територій.

Стандарт МСПМД (IMAS) 08.40 надає керівництво щодо маркування небезпечних територій.

4.4. Залишковий ризик і відповідальність

Це комплексне юридичне питання, що підлягає вивченню разом з НОПМД на етапі переговорів за контрактом. Загалом, у випадку гуманітарних операцій після офіційного прийняття очищених земель НОПМД на організацію, що займається розмінуванням, залишковий ризик не покладається. Передача очищеної землі є пом'якшенням межі відповідальності організації, що займається розмінуванням.

У випадку підрядної роботи на підтримку промислового освоєння із фінансуванням з приватних джерел контракт може передбачати покладення певного залишкового ризику на організацію, що займається розмінуванням; а організація, що займається розмінуванням потім вирішує, чи погоджується вона на такий контракт.

4.5. Документація

4.5.1. Звіт про завершення робіт і Свідоцтво про передачу

Протягом операції з очищення інформація підлягає систематичному збиранню і фіксуванню. За можливості слід застосовувати стандарт і перевірені системи управління інформацією та ГІС, подібні Управлінню інформацією у сфері протимінної діяльності. Керівництво щодо застосування Управління інформацією у сфері протимінної діяльності для складання звіту про завершення робіт і свідоцтва про передачу наведено у Додатку В.

Звіт про завершення робіт має містити, щонайменше, наступну інформацію:

- a) небезпечна зона та ідентифікаційний номер завдання;
- b) вимоги очищення – визначений район і вказана глибина;
- c) копія звіту про технічне обстеження (за наявності);
- d) дані про організацію, що займається розмінуванням, у тому числі посилання на її акредитацію;
- e) стислий виклад процедур та обладнання, що застосовувалися для очищення району;
- f) забезпечення якості (ЗЯ) з інформацією про орган, що здійснював моніторинг, застосовані методи і надані звіти;
- g) звіти про інспекцію по результатах очищення території з інформацією про орган, що проводив інспекцію, застосовані методи і надані звіти;
- h) інформація про очищені землі: координати поворотних і проміжних точок, а також перелік локалізованих і знищених у ході очищення мін і ВЗВ;

- i) інформація про території, що були обстежені і розблоковані в ході нетехнічного обстеження і технічного обстеження;
- j) інформація про будь-які інциденти та нещасні випадки, що сталися в ході очищення;
- k) офіційне підтвердження з боку громади, що постраждала від застосування мін, факту залучення громади та визнання кінцевого статусу землі.

Примітка: Організація, що займається розмінуванням, має провести брифінг для місцевої громади і запропонованого бенефіціара очищеної землі щодо виконання завдання і його офіційної передачі НОПМД. На такому брифінгу має бути продемонстрована суб'єктивна впевненість, а також чоловіки, жінки та діти мають бути повідомлені про залишковий ризик.

- l) порівняння із відомими звітами про мінні поля; та
- m) офіційна заява про очищення землі у визначеному районі на вказану глибину. (Слід одержати юридичну консультацію щодо формулювання такої заяви у кожній країні, що постраждала від застосування мін, хоча приклад свідцтва про очищення земель наведено у Додатку С).

НОПМД має бути зберігачем усіх звітів про завершену роботу, свідцтва про передачу і підтверджуючої інформації.

4.5.2. Післяпроектний огляд (ППО)

За можливості організації, що займаються розмінуванням, мають провести офіційний ППО (контракту, а не окремих завдань), щоб визначити накопичений досвід на етапах планування, підготовки і очищення. ППО має містити звіт про відповідність обладнання, процедур, навчання і підтримки. Проблемні питання мають бути ідентифіковані, їхня черговість має бути встановлена, і мають бути запропоновані рішення. Донори і національні органи влади мають включити вимоги до ППО у контракти про очищення. ППО має бути наданий НОПМД, Організації Об'єднаних Націй (ЮНМАС, Програмі розвитку ООН і Управлінню ООН з обслуговування проєктів), а також донорам чи спонсорам. Якщо ППО підкреслює недоліки у застосованому обладнанні чи процедурах, зокрема, проблеми щодо безпеки, він підлягає більш широкому розповсюдженню.

5. Обов'язки і зобов'язання

5.1. Національний орган з питань протимінної діяльності (НОПМД)

НОПМД зобов'язується:

- a) підготувати і опублікувати стандарти та надати керівництво щодо документації, необхідної для передачі;
- b) після передачі вести документацію та діяти в якості зберігача усіх звітів про завершення робіт, свідцтва про передачу і підтверджуючої інформації; та
- c) за необхідності надавати документацію органам влади, організаціям та місцевому населенню. Документація за результатами очищення територій має зберігатися безстроково у національному архіві.

5.2. Організація, що займається розмінуванням

Організація, що займається розмінуванням, має застосовувати національні стандарти для передачі очищених земель, включаючи збір і зіставлення інформації, зазначені у вищенаведеному пункті 4.5.

За відсутності НОПМД, організації, що займаються розмінуванням, мають допомогти приймаючій країні в процесі створення НОПМД у розробці національних стандартів щодо передачі очищених земель.

Додаток А (Нормативні) Посилання

Наступні нормативні документи містять положення, які шляхом посилання на цей текст, складають положення цієї частини стандарту. Що стосується датованих посилань, то подальші виправлення цих публікацій або їхні перегляди в даному контексті не застосовуються. Однак, сторонам угод, заснованих на цій частині стандарту, рекомендується розглянути можливість застосування найостанніших видань вказаних нижче нормативних документів. Що ж до недатованих посилань, то застосовується останнє видання нормативного документа, на який робиться посилання. Члени ISO та IEC ведуть реєстри чинних на цей час стандартів ICO (ISO) або ЄС (EN):

- a) МСПМД (IMAS) 04.10 Глосарій термінів і визначень;
- b) МСПМД (IMAS) 07.40 Моніторинг організацій, що займаються розмінуванням;
- c) МСПМД (IMAS) 08.20 Технічне обстеження;
- d) МСПМД (IMAS) 08.40 Маркування небезпеки;
- e) МСПМД (IMAS) 09.10 Вимоги до очищення; та
- f) МСПМД (IMAS) 09.20 Інспекція очищеної землі: керівництво щодо застосування процедур з вибірки зразків.

Слід використовувати останні версії/видання цих посилань. Женевський міжнародний центр гуманітарного розмінування (ЖМЦГР) має копії усіх посилань, застосованих у цьому стандарті. ЖМЦГР веде реєстр останніх версій/видань стандартів, керівництв і посилань. З ним можна ознайомитися на веб-сайті МСПМД (IMAS) (www.mineactionstandards.org). НОПМД, роботодавцям та іншим зацікавленим сторонам і організаціям слід отримати копії відповідних стандартів перш ніж розпочинати роботу над програмами з протимінної діяльності.

Додаток В
(Інформативне)
Керівництво із застосування Управління інформацією у сфері
протимінної діяльності щодо документації за результатами очищення
території

Управління інформацією у сфері протимінної діяльності – це переважна інформаційна система управління особливо важливим даними ООН у підтримуваних ООН польових програмах, що зазвичай використовуються у багатьох інших програмах. Управління інформацією у сфері протимінної діяльності пропонує користувачам підтримку у зборі та зберіганні даних, звітності, аналізі інформації і діяльності з управління проектами. Головним чином застосовується персоналом ЦЗР на національному і регіональному рівнях, однак, система також може бути задіяна на підтримку фахівців з реалізації проектів з протимінної діяльності і організацій, що займаються розмінуванням, на всіх рівнях.

Діяльність з очищення – може документуватися у системі Управління Інформацією у сфері протимінної діяльності різними способами, також можуть бути створені національні форми, відповідно до національних вимог. Звіти про хід реалізації програм щодо небезпечних територій можуть застосовуватися для фіксації розблокованих або очищених районів, або видалених пристроїв, що не є частиною офіційного завдання з очищення. Звіти про очищення можна вводити і використовувати щодо аналогічних районів. Вони зазвичай застосовуються для документування офіційного завдання з очищення. Звіти про хід реалізації, що стосуються задачі з очищення, можуть вводитися на періодичній основі. Звіти щодо документації за результатами очищення території надаються на виконання вимоги щодо документального оформлення завершення діяльності з розмінування. Робочий інструмент може застосовуватися, щоб допомогти керівнику в організації протимінної діяльності.

Підтвердження очищення – звіти про хід робіт, пов'язаних із очищенням, є важливим елементом процесу документування, що дозволяє встановити факт наявності ефективних процедур на першому етапі підтвердження очищення.

Геодезичне маркування – остаточний периметр очищеної території зберігається у документальному звіті після очищення.

Маркування небезпеки – неочищені території можуть бути задокументовані у звітах про хід робіт та/або звітах про завершення робіт.

Документація – усі звіти, введені до системи Управління інформацією у сфері протимінної діяльності, що стосуються певного завдання, підлягають включенню до остаточної документації. Робочий інструмент Управління інформацією у сфері протимінної діяльності є зручним засобом збору різноманітних звітів, що мають відношення до завдання. Робочий інструмент дозволяє менеджеру зберігати інформацію щодо завдання, що була доручена установі-виконавцю, та організувати усі відповідні звіти системи Управління інформацією у сфері протимінної діяльності.

Додаток С
(Інформативний)
Приклад свідоцтва про передачу і офіційної заяви

МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ	
1. Назва карти:	8. Місцезнаходження очищеної зони. (опис і СГТКА/система координат UTM). (Включити карту і схему очищеної зони).
2. Видання:	
3. Номер аркуша:	
4. Масштаб:	
5. Серія:	
6. Місцева назва:	
7. Глибина очищення:	
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ З РОЗМІНУВАННЯ	
9. Кількість і тип знешкоджених мін/ВЗВ:	10. Метод остаточного знешкодження виявлених мін/ВЗВ
11. Застосовні методи і технологія:	12. Чи зона є вільною від металу?
12. Методологія забезпечення якості:	
13. Серійний номер мінного поля:	14. Дата завершення і передачі.
ПЕРЕДАНО ВІД ІМЕНІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ЗАЙМАЄТЬСЯ РОЗМІНУВАННЯМ	ПРИЙНЯТО НАЦІОНАЛЬНИМ ОРГАНОМ З ПИТАНЬ ПРОТИМІННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
15. Ім'я і посада представника.	16. Ім'я і посада представника Національного органу з питань протимінної діяльності.
ЗАЯВА СТАРШОГО ПРЕДСТАВНИКА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ЗАЙМАЄТЬСЯ РОЗМІНУВАННЯМ	
Я засвідчую, що, наскільки мені відомо, зона, зазначена у цьому Свідоцтві про завершення, була очищена від усіх мін і ВЗВ на глибину, вказану у цьому Свідоцтві про завершення.	Я засвідчую, що станом на цю дату, зона, зазначена у цьому Свідоцтві про завершення, оцінюється як очищена від усіх відомих мін/ВЗВ на глибину, вказану у цьому Свідоцтві, відповідно до стандартів Національного органу з питань протимінної діяльності.
17. Підпис представника організації, що займається розмінуванням.	18. Штамп Національного органу з питань протимінної діяльності.
ПРИЙНЯТТЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ОРГАНОМ З ПИТАНЬ ПРОТИМІННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Я _____ беру на себе відповідальність за цю зону від імені населення _____. Я розумію, що зазначена зона була очищена від мін і ВЗВ на глибину, вказану у цьому Свідоцтві про завершення. Мене також було повідомлено про можливий залишковий ризик.	19. Підпис представника Національного органу з питань протимінної діяльності.

Реєстр поправок

Внесення поправок до МСПМД (IMAS)

Серія стандартів МСПМД (IMAS) підлягає офіційному перегляду на трирічній основі, проте це не виключає внесення поправок в межах цих трирічних періодів з причин операційної безпеки й ефективності або ж для редакційних цілей.

При внесенні поправок до цього МСПМД (IMAS) їм надається номер, вказується дата та наводиться загальна інформація про відповідну поправку (див. таблицю нижче). Поправка також буде вказана на титульній сторінці МСПМД (IMAS) шляхом її зазначення під датою видання і фразою «містить поправку номер(-и) / тощо».

Після завершення офіційного перегляду кожного МСПМД (IMAS) можуть випускатися нові видання. Поправки аж до самої дати нового видання будуть внесені до нового видання і таблиця реєстру поправок буде очищена. Після цього реєстрація поправок почнеться знову до того часу, поки не буде проведено новий перегляд.

Версіями МСПМД (IMAS) з найпізнішими поправками є версії, розміщені на веб-сайті МСПМД (IMAS) за адресою www.mineactionstandards.org.

Номер	Дата	Інформація про поправку
1	01 грудня 2004 року	1. Зміни у форматуванні. 2. Незначні зміни у редагуванні тексту. 3. Зміни до термінів, визначень і скорочень, де необхідно забезпечити відповідність цього МСПМД (IMAS) стандарту МСПМД (IMAS) 04.10.
2	23 липня 2005 року	1. Додаток В, зміни у визначенні термінів «передача» і «забезпечення якості (ЗЯ)» та видалення визначення «корисна площа» з метою відповідності стандарту МСПМД (IMAS) 04.10.
3	01 березня 2010 року	1. Незначні зміни по всьому тексту. 2. Оновлення визначення НОПМД. 3. Оновлення адреси ЮНМАС 4. Видалення Додатку В та посилань на нього. 5. Введення концепції вивільнення земель і оновлення посилань у МСПМД (IMAS) 08.22. 6. Забезпечення включення гендерного аспекту і особистої різноманітності – незначне доповнення у зв'язку з цим. 7. Заміна Додатку С на В, та D на С, а також незначні зміни у обох Додатках з метою забезпечення відповідності.
4	01 серпня 2012 року	1. Переглянуто з оглядом на вплив розробки МТКБ. 2. Видалено посилання на МСПМД (IMAS) 07.41 3. Незначні типографічні поправки.
5	01 червня 2013 року	1. Переглянуто з оглядом на вплив нового стандарту МСПМД (IMAS) щодо вивільнення земель 2. Поправку «Ні» включено до назви і заголовку. 3. Видалено термін «ВНЗ» у пункті 4.2. 4. Оновлені посилання у пункті 4.2 і Додатку А до МСПМД (IMAS) TS 08.20. 5. Незначні поправки у Додатку С.